

La Rovira

Rupit i Pruit

Ubicació

Comarca: Osona
Lloc/Adreça: Camí de Pruit a Renyins - Pruit
Emplaçament Al nord-est del nucli urbà de Pruit, entre els torrents de Renyins i Pinós, a la Rovira Vella
Alçada: 938 m.s.n.m

Coordenades:

Latitud: 42.05057
Longitud: 2.4621
UTM Est (X): 455488
UTM Nord (Y): 4655531

Classificació

Número de fitxa 08901 - 25
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Modern Contemporani Popular
Segle XVII-XIX
Estat de conservació Bo
Protecció Legal
Tipus de protecció: BCIL
Observacions protecció: Catàleg de béns a protegir de Rupit i Pruit.
També està regulat com a Àrea d'Expectativa Arqueològica pel mateix catàleg.
Data aprovació: dv., 23/05/2014 - 12:00
Número inventari IPA 23371
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil
Ús actual: Residencial
Titularitat Privada
Titular: Ref. Cad.: 001605000DG55F

Fitxes associades:

Pont de la Rovira

Autoria de la fitxa

Adriana Geladó Prat

Data de registre de la fitxa:

dt., 01/12/2020 - 18:42

Descripció

Masia aïllada de planta més o menys rectangular, formada per dos volums adossats i amb un barri tancat a la banda de llevant i delimitat amb murs de pedra. El volum principal, de grans dimensions i ampliat amb diversos cossos constructius, presenta una coberta de teula àrab de dues vessants, amb el carener perpendicular a la façana principal i un ràfec de llates i mènsules de fusta disposat a tot el perímetre de la construcció. Està distribuït en planta baixa, dos pisos i golfes, amb la façana principal orientada al sud-est. Les obertures són majoritàriament rectangulars, amb els brancals bastits amb carreus de pedra i les llindes planes monolítiques. Les finestres tenen, en general, els ampits motllurats. De la façana principal, orientada al barri, destaca el portal d'accés, amb la llinda gravada amb l'any 1777 i el monograma de la verge Maria. Al primer pis hi ha dues finestres gravades amb les següents inscripcions: "BENEDIC DOMINE" i "DOMUM ISTAM". A l'extrem de llevant del parament destaca un pou protegit amb una reixa de ferro i una coberta de dues aigües bastida amb lloses i mènsules de pedra. De la façana nord-est destaca una curiosa obertura de mig punt bastida amb dos carreus i situada a la planta baixa, disposada a mode de desaigüe. La part més destacable de la façana sud-oest està formada per una galeria situada al primer pis, formada per dos arcs rebaixats adovellats sostinguts amb pilastres laterals i una columna central ondulada, tots tres amb els capitells motllurats. Està datada l'any 1780 i coberta amb una solera de llates i bigues de fusta. Damunt seu hi ha dues obertures d'arc rebaixat bastides amb maons disposats a sardinell i sostingudes amb un pilar central bastit amb carreus de pedra. També destaca un canal excavat al sòl de la façana, que ressegueix el seu perímetre i presenta una canalera de teula àrab. És probable que aquest canal s'alimentés d'una possible mina situada als baixos de la construcció. La façana nord-oest compta amb un portal adovellat d'arc rebaixat i dues finestres gravades amb els anys 1769 i 1790.

Adossada a l'extrem de ponent del volum principal hi ha la cambreria. Presenta una planta rectangular, amb la coberta de teula àrab de tres vessants i distribuïda en planta baixa i dos pisos. En general compta amb obertures rectangulars emmarcades amb carreus de pedra i amb les llindes planes. Destaca la llinda gravada amb l'any 1805 i situada a la façana nord-est, el doble portal sostingut amb una pilar de pedra central gravat amb l'any 1732 i situat a la façana de ponent i la galeria formada per dos arcs rebaixats adovellats sostinguts amb pilars de pedra de la façana sud-oest. Sota seu hi ha dues espitlleres emmarcades amb carreus de pedra.

A la banda de llevant de la construcció, fora dels límits del barri, es conserven les restes d'una era bastida amb cairons davant de la qual hi ha les restes d'una antiga cabana forç notable, tot i que actualment mutilada i dividida en dues edificacions separades.

La construcció està bastida amb pedra desbastada de diverses mides, diposada de forma regular i amb grans carreus ben escairats que embelleixen les cantonades.

Observacions:

A escassa distància a llevant de la construcció, prop del torrent, hi ha les restes d'un edifici enrunat i cobert per la vegetació, que podrien correspondre al mas original o Rovira vella.

Història

La primera referència documental relacionada amb aquesta masia es troba en el fogatge de l'any 1497, on apareix mencionada com "La Rovira" i ubicada dins de la parròquia de "Prohit". Posteriorment, en el fogatge de l'any 1553, apareix mencionat "Miquel Rovira", també dins de la parròquia de "Sant Andreu de Pruyt". Tal i com indiquen les dates gravades a les llindes, la construcció fou reformada (o bastida de nou) durant el segle XVII, amb posteriors intervencions.

Segons les dades extretes de l'Inventari del Patrimoni Arquitectònic de la Generalitat de Catalunya, a mitjans dels anys 80 del segle XX, l'interior de la construcció conservava diversos elements destacables, així com algunes llindes datades entre els segles XVII i XVIII: "La cuina es troba situada a la part de tramuntana del mas. Es conserven molts dels elements originals malgrat que hagin perdut la seva funció primitiva. Hi ha les piques i els fogons de pedra i dues sitges que servien per a fer la bugada amb cendra. La finestra conserva també els dos pedrissos coneguts per "festejadors". El terra és de pedra, els murs arrebossats i alguns sectors de pedra vista; El sostre és tot ell de fusta, amb uns tirants, també de fusta, que es suporten als murs. Les lleixes són totes de fusta. A la sala del primer pis, al mur del migdia entre dues finestres que conserven els antics festejadors, hi ha una pica amb una imatge al damunt. La pica és semicircular amb incisions i el dipòsit del damunt té una forma de mitja gerra. Al damunt hi ha un armariet que tanca una fornícula de forma semicircular i coberta amb mitja volta en la qual hi ha relleus d'estuc; al damunt hi ha tres àngels, un al centre i un a cada costat. La fornícula conserva una Verge, les portes són de fusta i l'interior de guix pintat d'un color blau cel. La pica és de pedra. Hi ha una segona pica al mur de ponent, al primer pis. Està emmarcada per carreus de pedra i inscrita dins una fornícula la qual presenta relleus amb una espècia de petxina damunt i un rostre envoltat per una garlanda vegetal, a sota hi ha la pica la qual és semicircular i amb incisions. L'aigua es tirava per damunt del relleu del rostre i sortia el doll per la boca. En aquesta mateixa sala hi ha una altra pica, la qual cosa indica la importància de la casa pairal. És de pedra amb relleus baixos i alts. La cabana, degué ser reformada o feta de nou a la mateixa època en que s'amplià el mas ja que la finestra de ponent duu la data de 1782".

Bibliografia

CROSAS, Carles; SOLÀ, Joan; DOMINGO, Gemma (2014). *Catàleg de béns a protegir. Text refós*. Pla d'Ordenació Urbanística Municipal de Rupit i Pruit. Consultat 12 novembre 2020, des de <https://dtes.gencat.cat/rpucportal/> Núm identificació R15.

CROSAS, Carles; SOLÀ, Joan (2014). *Catàleg de masies i cases rurals. Text refós*. Pla d'Ordenació Urbanística Municipal de Rupit i Pruit. Consultat 12 novembre 2020, des de <https://dtes.gencat.cat/rpucportal/> Núm. identificació M20.

IGLÉSIES, Josep (1979). *El fogatge de 1553. Estudi i transcripció*. Barcelona: Fundació Salvador Vives Casajuana, p. 455.

IGLÉSIES, Josep (1991). *El fogatge de 1497. Estudi i transcripció*. Col. Publicacions de la Fundació Salvador Vives Casajuana, 111-112. Barcelona: Fundació Salvador Vives Casajuana, p. 263.

PARÉS I GANYET, Quirze (1985). *La despoblació rural i les masies del Collsacabra*. Barcelona: Fundació Salvador Vives Casajuana, p. 368, 375, 459, 475, 484.

Enllaços d'interès:

<http://invarquit.cultura.gencat.cat/>

